

ИЗБОРНОМ И НАСТАВНО НАУЧНОМ ВЕЋУ

ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА

УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На седници Одељења за историју уметности, одржаној 05. 05. 2016, и на седници Наставно научног већа одржаној 29. 09. 2016, изабрани смо у КОМИСИЈУ ЗА ОЦЕНУ КАНДИДАТА КОЈИ СУ СЕ ПРИЈАВИЛИ НА КОНКУРС ЗА ИЗБОР ЈЕДНОГ РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА за ужу научну област Историја ликовних уметности и архитектуре, са тежиштем истраживања на историји модерне уметности, на Одељењу за историју уметности. На конкурс објављен у листу "Послови", 28. 09. 2016. године, пријавио се само један кандидат и то ванредни професор Симона Чупић, доктор историје уметности, досадашњи наставник Семинара за студије модерне уметности Одељења за историју уметности. На основу поднете документације, анализе радова и детаљног увида у досадашњи рад кандидаткиње, подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

Симона Чупић је рођена 1974. године у Београду. Студије историје уметности на Одељењу за историју уметности Филозофског факултета у Београду уписала је 1993. године. Дипломирала је априла 1999. код ментора проф. Др Јерка Денегрија са темом "Портрети Петра Добровића", са просечном оценом 10 на дипломском испиту и просечном оценом студија 9,32.

Године 1999. је уписала постдипломске студије на смеру Историја модерне уметности код ментора проф. др Јерка Денегрија. Просечна оцена на постдипломским студијама је 10, а магистарски рад са темом "Сликаство Петра Добровића" одбранила је октобра 2002. године на Филозофском факултету у Београду, код ментора др Јерка Денегрија.

Докторирала је 2006. године, на Филозофском факултету, са тезом "Теме и идеје модерног у српском сликарству 1900-1941" код ментора проф. др Лидије Мереник.

Током 2000. и 2001. године била је стипендиста јапанског Сасакава Токио фонда у склопу програма за стручно усавршавање током постдипломских студија. У оквир ове стипендије били су укључени истраживачки боравци у Венецији и Будимпешти. На студијском усавршавању из програма истраживања мултикултуралних феномена у модерној уметности и музејској делатности боравила је током летњег семестра 2003. године у Токију и Нагоји. Била је координатор програма за уметност и културу Сасакава фонда у Токију. Као стипендиста центра „Хари Ренсом“ провела је летњи семестар 2015. године на Универзитету Тексаса у Остину.

Школску 2012-2013 годину провела је као стипендиста Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије на постдокторском усавршавању на Универзитету Калифорније у Берклију. Поред истраживачког рада активно је учествовала у настави са докторантима на предмету ”Америчка уметност и архитектура”.

Чланица је српске секције AICA, струковних удружења Друштва историчара уметности и Association of Historians of American Art, као и редовни члан Одељења за ликовне уметности Матице српске у Новом Саду и потпредседник Друштва пријатеља

Универзитета Окајама. Објављивала је и преводе стручних текстова с енглеског и немачког језика. Влада немачким, енглеским и шпанским језиком.

Кретање у служби:

Симона Чупић је била сарадник на Филозофском факултету у Београду, Одељење за историју уметности, као лице посебно обдарено за научни рад, од јесени 1999. до 2002. године.

Од марта 2004. године запослена је као асистент на предмету Историја модерне уметности Катедре за историју модерне уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду.

Од марта 2007. запослена је у звању доцента на предметима/курсевима из области Историје модерне уметности Семинара за студије модерне уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду.

Од новембра 2011. запослена је у звању ванредног професора на истом предмету.

Поред редовног рада на матичном факултету, Симона Чупић је током школске 2002/3 предавала је Историју уметности и културе на Архитектонском одсеку Факултета техничких наука у Новом Саду, у периоду од 2007. до 2011. предавала је Историју уметности на Филолошком факултету Универзитета у Београду, а током лета 2013. предавала је на Универзитету у Гуангжоу Историју западне уметности и Историју филма. Т о к о м ш к о л с л е 2012-2013 годину је радила са докторантима на предмету Америчка уметност и архитектура, на Универзитету Калифорније у Берклију.

Предавања по позиву о српској уметности прве половине 20. века држала је на Универзитету у Саитами током летњег семестра 2009. године и на Државном универзитету у Сан Франциску током летњег семестра 2013. године.

Учешће на научним пројектима:

Од 2004. године била је укључена, при Одељењу за историју уметности Филозофског факултета) у Темпус пројекат ЕУ за реформу и унапређење студија историје уметности.

Од 2006. до 2010. године била је сарадник на пројекту „Програмске основе српске уметности и архитектуре у 20. веку“, Министарства за науку и заштиту животне средине Републике Србије.

У пројектном циклусу од 2011. до 2015. године сарађује на пројекту „Српска уметност 20. века: национално и Европа“, Министарства за просвету и науку Републике Србије.

Од 2010. године је стручни консултант на трогодишњем пројекту „Visualizing Family, Gender Relations, and the Body: The Balkans, approx. 1860-1950“, Центра за историју Југоисточне Европе при Универзитету у Грацу.

На пројекту Матице српске „Уметност, збирке и музеји у српској култури 20. века“ ангажована је за период од 2013. до 2016. године.

Учешће на националним и међународним стручним и научним скуповима:

Др Симона Чупић је учествовала бројним међународним стручним и научним скуповима: „Род и култура“, Централни европски универзитет, Будимпешта (2001), „Мултикултурализам: предности и могућности разлика“, Амерички универзитет, Каиро (2002), „Прожимање култура“, Институт за истраживање и развој, Беч (2003), „Политика и естетика“, Универзитет у Великом Трнову и Аристотелов универзитет, Велико Трново, Солун (2005), „Соцреализам у српској ликовној и примењеној уметности, архитектури и дизајну“, Музеј примењене уметности и Одељење за историју уметности Филозофског факултета, Београд (2006), „Људска права и креативно лидерство“, Рурски универзитет, Бохум (2007), „Нове тенденције у музеологији“, Галерија Матице српске, Нови Сад (2009), „Глобална криза и културни идентитет“, Универзитет Деусто, Билбао (2010), „Милена Павловић Барили – у фокусу различитих тумачења. Нови плурализам значења“, Музеј примењене уметности и Одељење за историју уметности Филозофског факултета, Београд (2010), „Поређења, интеракција и културни контексти“, Универзитет у Букурешту (2010), „(Пост) Модернизми југоисточне Европе“, Универзитет у Регензбургу (2011), „Цвеће у уметности и култури“, Нови универзитет у Лисабону (2011).

У периоду после избора у звање ванредног професора (последњих пет година, 2011-2016) учествовала је на: „Мода и идентитет у српској визуелној култури 1900-1941“, Универзитет у Грацу (2012), „'Но пасаран' као слика у контексту“, Универзитет Ћирила и Методија у Великом Трнову (2012), „Простори женскости – родне и идеолошке границе“, Амерички универзитет у Вашингтону (2012), „Мода, традиција и/или модерност“, Универзитет у Бихаћу (2013), „Српска визуелна култура између европеизма и 'оријенталних' другости“, Универзитет у Окајами (2014), „Модни детаљи у сликарству Саве Шумановића“, Галерија Саве Шумановића у Шиду (2014), „Негрофилија или

франкофилија: Цозефина Бејкер у Београду“, Свеучилиште у Загребу (2014), „Портрети Јована Бијелића: између грађанске етикеције и боемског немара“, Галерија Матице српске у Новом Саду (2015), „Лице и наличје модернизације: Београд у сликарству између два рата“, Филозофски факултет у Београду (2015), „Керуак, Мона Лиза и Камелот: Жаклина Кенеди као 'нова'слика политике“, Универзитет у Констанци (2016) и „Идеја националног у делу Надежде Петровић и њених савременика“, Спомен збирка Павла Бељанског у Новом Саду (2016).

Претходни резултати научног и истраживачког рада – монографске публикације и научне монографије (2003-2011):

1). Монографија *Петар Добровић*, објављена је у издању Просвете 2003. године и представља допуњену верзију магистарског рада Симоне Чупић. Овај студијско монографски текст је настао као резултат обимног, систематичног и педантног истраживачког рада, и као плод дара за разумевање и вредновање уметничког дела кроз примену нове историјскоуметничке методологије. У другачијем ракурсу сагледавања и разматрања дела Петра Добровића, Симона Чупић показује одлично владање позитивним достигнућима нове историје уметности и примене иновативних методолошких захвата.

2). Књига *Теме и идеје модерног у српском сликарству 1900-1941*, објављена је 2008. године код издавача Галерија Матице српске, Нови Сад и представља унапређену верзију истоимене докторске дисертације. Дисертација представља оригинални научни допринос квалитетним интерпретацијама српске модерне уметности. Врлина приступа

истраживању које је Симона Чупић обавила може се сагледати двојако: прво, у неспорном уважавању и добром познавању историографских темеља, извора и грађе; друго, у способности да, на тако солидној основи, понуди и успешно оствари, другачију анализу и интерпретацију, чиме је показала одлично познавање стручне литературе везане за примену новијих историјско-уметничких метода, које у себе укључују културну и социјалну историју, родна питања и појам историјско-уметничке *интервенције*. На тако постављеној основи, ауторка тезе је успела да оствари систематичан, заокружен и целисходан студијски текст-тезу, наглашеног смисла за језгровито издвајање и поентирање симболичких носилаца значења уметничког дела, који ће у будућности представљати не само драгоцену стручно шtivo, већ и узоран пример стручног и одговорног рада у пољу историје модерне уметности и даљем разумевању историје српског сликарства прве половине 20. века. Узимајући у обзир социјалне, културне и уметничке прилике, Симона Чупић успешно контекстуализује однос према појму модерног који није манифестован у домену сликарских компетенција дела, већ се налази изван или, најчешће, иза њега. Поента тезе Симоне Чупић налази се у чињеници да се, како сама наводи, "српско сликарство указује као такав облик репрезентације друштвених кодова, који је елементе модерности поседовао, неговао или интерпретирао и изван домена искључивих формалних компетенција и иновација *модерне* слике. Тиме се успоставило не само као својеврсна баштина или хроника модерности једног сложеног друштва, не само као сведочанство о неговању континуитета сопствене модерне стваралачке мисли, већ, превасходно, као један од кључних актера *друштвене артикулације у домену уметничког деловања* и као незаобилазни градитељ напретка и модернизације сопствене средине".

3). Књига *Модно, помодно и модерно: грађански модернизам и популарна култура (1918-1941)*, Галерија Матице српске, Нови Сад 2011, (коју је пратила и истоимена изложба у Галерији Матице српске), представља ново и оригинално дело из домена историје уметности и културне историје Србије за период између два светска рата, о теми којом су се српска историографија и историја уметности мало или никако бавиле. Ово је књига о неким видовима моде и помодарства младог грађанског друштва у Србији између два рата. Ауторка, уз обиље докумената, уметничког материјала, изучених извора и грађе, показује најаранији развој и видове појавности „културе помодарства и моде“ грађанској слоја у Србији између два рата, тј. оних друштвених и културалних појава које данас називамо „популарном или поп културом“. Симона Чупић истиче важност тзв. малих или споредних „прича“ тј. тема које најчешће изостају у великим монографским и историографским пресецима уметности и културе епоха, важност тема најчешће везаних за међудесјство културе и високе културе с једне стране и масовне, грађанске и популарне културе и моде, с друге стране. Као једну од најподстицајнијих тачака интрепретативног механизма рада, Симона Чупић узима дело Франческе Риготи „Филозофија малих ствари“, која се може сажети као озбиљно занимање за неозбиљне или „мале“ свари. Такође, ауторка у анализи која следи, разликује карактере и идеологију тзв. „високе“ (елитне, академске) културе и тзв. „ниске“ (популарне, масовне, медијске) културе која настаје мимо академских оквира прве. Књига *Модно, помодно и модерно: грађански модернизам и популарна култура (1918-1941)* је дуго и студиозно припремана, а материјал за књигу пажљиво истраживан, о чему сведочи велики број пажљиво издвојених цитата из архивске и друге грађе и извора, као и педантна историографска потка која ову студију о раној српској поп-култури смешта у домен студија културе са елементима нове историје

уметности и студија рода. Иако је, из техничких и прагматичних разлога, било неопходно да се ауторка задржи само на одабраним епизодама популарне културе у Срба 1918-1941, изабрани примери и поглавља су парадигматични и бремени симболичким значењима у разумевању српског друштва у процесу модернизације прве половине 20. века.

Резултати научног и истраживачког рада после избора у звање ванредног професора (2011-2016):

У последњих пет година кандидаткиња је објавила две књиге, једну од националног значаја као самостални аутор (2016) и другу од међународног значаја у коауторству (2015). Уредник је једне књиге (2013) и аутор једног монографског каталога (2014). Објавила је дванаест радова из категорија М51, М24, М23 (Ерих) објављених у научним часописима од међународног и националног значаја, као и један број текстова – поглавља у књигама, тематским зборницима или зборницима са националних и међународних научних скупова.

1). Књига *Мона Лиза и Супермен. Џон Кенеди и „нова граница“ културе*, Галерија Матице српске, Нови Сад 2016, за своју основну тему има однос политике, историје, културе и уметности. Реч је о раду који је проистекао из ауторкиних дугогодишњих истраживања процеса формирања политичких, друштвених и културних промена у обликовању репрезентацијских модела америчке културе и културне политике током председничког мандата Џона Кенедија. У интерпретацији су преплетени елементи

културне историје и историје уметности, са циљем да се укаже на значај који је култура и посебно визуелна уметности имала у председничком мандату Џ.Ф. Кенедија у идеолошком и политичком контексту развоја и инструментализације америчке послератне модерности. Већ у наслову се упућује на идеју ”нове границе” која је требало да буде померена у свим областима – од наоружања и свакодневице, преко науке, образовања и уметности, до истраживања свемира. Књига доноси детаљну анализу померања те границе кроз једну брижљиво осмишљену и доследно спроведену културну политику. Истовремено поставља питања и даје одговоре о значају односа историјског и уметничког, традиционалног и савременог, прошлости и садашњости. Култура се у овој књизи разуме као државотворни пројекат и представља као важан предмет пажње Кенедијеве политичке, друштвене и културне стратегије кроз коју се заговара превазилажење анахроних облика деловања и оквира у сваком смислу и успоставља синхронизовани напредак политичке и културне елите.

Главни расправни текст је структуриран кроз следећа поглавља и потпоглавља: 1) *Једна изложба у Даласу*; 2) *Профил храбрости* (”Почетак”, ”Избори”, ”Инаугурација”); 3) *Хиљаду дана* (”У Белој кући”, ”Мона Лиза у САД”, „Нова граница председничког портрета”, ”Уметност, политика и потрошачка култура”); 4) *Камелот* (”Два филма из 1963. године”, ”Два Камелота”, ”Успостављање сећања”).

Уводно поглавље *Једна изложба у Даласу* подсећајући на једнодневну изложбу која је у хотелском апартаману у Форт Ворту дочекала председнички пар, само дан пре атентата у Даласу новембра 1963. године, на један сложен начин прецизно сведочи о месту културе и уметности у Кенедијевој епохи. Током Кенедијевог мандата државна политика у култури претрпеће значајну промену правца и сврхе, оличених понајвише у промени односа према

афирмацији, промоцији и подршци развоју америчке модерне уметности. Ауторка подсећа и да је током педесетих година 20. века, упркос вишеструкој и вишезначној успешној употреби савремене уметности на спољнополитичком плану, пре свега великим путујућим изложбама, званична културна политика у земљи одражавала просечан укус средње класе. Отворено проблематизујући питање америчког регионализма и митске слике прошлости, Кенедијева администрација у својој политици „нове границе” шездесетих заложиле се и за „нову границу” културе. Не одбацујући политички корисне америчке пионире, промовисале истовремено нове. Тако ће кроз процес изједначавања науке и културе са другим, „важнијим” државотворним пројектима, изнедрити упориште на путу ка општем цивилизацијском лидерству и просвећеном владању коме је Џон Кенеди у сложеним хладноратовским приликама тежио. Симона Чупић у даљој анализи ове тезе указује да ће доследно спровођена културна политика остати као једна од најпрепознатљивијих успешно померених „нових граница“ Кенедијеве ере, као и стожерна тачка „новог бројања времена” у епохи американизације. Ауторка такође подсећа и на американизацију Југославије, коју је поред економског значаја Сједињених Држава, суштински обликовала америчка култура са свим својим разнородним елементима: од филма, изложби и позоришних комада, преко музике, спорта и моде, до хране и бројних других потрошачких добара. У процесу американизације политика напретка и културе Џона Кенедија, смештена између „динамичног конзервативизма” Ајзенхауерове епохе и „доба водолије” деце цвећа, била је по свему изузетна епизода.

Друго поглавље *Профил храбрости* анализира предисторију односа културе, уметности и Џона Кенедија у периоду који је претходио његовој победи на председничким изборима 1960. године. Након што анализира Кенедијево „књижевне” активности (књиге

”Зашто је Енглеска спавала?” и ”Профили храбрости”), С. Чупић посебну пажњу посвећује радовима који изражавају интересовање и посредно подршку будућем председнику неких од водећих модерних уметника педесетих и шездесетих година 20. века, као што су Џејмс Розенкист, Роберт Индијана, Роберт Раушенберг. У анализираним радовима ауторка друштвени оквир интегрише у иконографску, морфолошку и садржајну анализу, док посебно наглашава како културолошки и друштвени контекст уметниковог формирања и деловања, тако и еволуирајући значај и значење које само дело стиче у светлу промена доминантног политичког и/или идеолошког става, као и накнадних учитавања својствених, делимично или потпуно, измењеним политичким и културолошким оквирима. Ауторка у овом поглављу такође скреће пажњу и на Кенедијеву инаугурацију којој су први пут присуствовали писци и уметници. Марк Ротко, Франц Клајн, Роберт Лоуел, Џон Стајнбек нашли су се на листи званица, како се наводи, на председничково инсистирање. Намера да се од самог почетка јасно истакне улога коју ће култура играти у новој администрацији била је потцртана. Брижљиво планирана културна политика успоставиће се од самог почетка као фокус Кенедијеве администрације.

Треће поглавље *Хиљаду дана* детаљно интерпретира културну политику Џона Кенедија током његовог мандата, од јануара 1961. до новембра 1963. године. Нови однос према култури али и историји – посебно америчкој – огледао се у сложеној рестаурацији Беле куће, под покровитељством прве даме, која је најављена као први велики пројекат нове администрације. Политички корисно уважавање прошлости одвијало се паралелно са кретањем ка „новој граници”. С. Чупић тако оцењује да су се чувањем сећања на дела „очева оснивача” нације, бригом о наслеђу предака, обнављањем куће „прве породице”, Кенедијеви, интелигентно користили свим метафорама порекла и представили као чувари

и баштиници америчке културе. Принцип корисног преплитања прошлости и садашњости уочава се и у водичу Беле куће, пуштеном у продају 1962. године. Уз портрете претходника и фотографије амбијента из ранијих епоха, пробрано су представљени и неки савремени догађаји. Иако се примарно односио на историјат председничке резиденције, водич је био и изврсна прилика да се јавност подсети на највише домете актуелне епохе, пре свега на „нову границу” науке оличену у „трци за свемир” као и „нову границу” културе, односно последње домете историјског прогреса који после успешно стечене економске и војне доминације, успостављају земљу и као цивилизацијског лидера. Ауторка потом детаљно анализира и сваки од догађаја који су обликовали овај процес: концерт челисте Пабла Касалса, новембра 1961. године, потом фебруара 1962. године у Белој кући наступа афроамеричка оперска певачица Грејс Бамбри. У времену када америчку свакодневицу обележава борба за грађанска права афроамеричког становништва, као и растући утицај и значајно политичко присуство протестантског пастора др Мартина Лутера Кинга, наступ Грејс Бамбри имао је посебну тежину. Исте године, 29. априла Кенедијеви су организовали и вечеру „у част добитника Нобелове награде из земаља западне хемисфере”, којој су поред четрдесет и девет лауреата присуствовали бројни уважени гости из света образовања, науке и уметности. С. Чупић такође подсећа и да однос према култури као корисном политичком производу није новина администрације Џона Кенедија. Америчке државне службе и, посебно, спољно-политичка машинерија њоме су се успешно користиле још од краја Другог светског рата. Наглашено интересовање Беле куће, односно потенцијал новог председничког пара, омогућио је овом корисном споју нови замах. Половином 20. века Америка је и даље виђена као „млада држава”, са историјском еволуцијом лишеном „велике” културе. Премда почетком седме деценије није више било

сумње да је у различитим аспектима, пре свега економском и војном, Америка светска сила и неприкосновени лидер западног света, признања о цивилизацијском вођству су изостајала. У борби за представљање Сједињених Америчких Држава као земље која држи до водеће позиције у култури, и корисних последица ове идеје у хладноратовској трци са Совјетима, тек нешто мање значајно било је признање савезника. Ауторка затим анализира развојни ток измештања уметничког центра из Европе у САД. Померање уметничког тежишта из Париза у Њујорк започето је још тридесетих година XX века, условљено климом која је претходила Другом светском рату, да би се његовим почетком само убрзало. Променљиви послератни америчко-француски односи, посебно су се закомпликовали током Кенедијевог мандата изазивајући кризу у целокупној западној алијанси. Све то, наравно, није ометало интензивне контакте у домену академске сарадње, туризма, популарне музике, телевизијских програма, стипендија за учење језика. Напротив, обе стране вешто су се ослањале на ову, само привидно, безазлену размену за ширење међусобних утицаја. У таквим околностима почетком 1963. године у Националној галерији у Вашингтону и потом Метрополитен музеју у Њујорку изложена је Мона Лиза Леонарда да Винчија. Символички значај ове изложбе С. Чупић посматра паралелно са највљеном изложбом Микеланђелове *Пиете*. Одлуком Папе Јована XXIII, крајем 1962. године, чувена ренесансна скулптура требало је да први пут напусти Италију, како би крунисала поставку павиљона Ватикана на Светској изложби у Њујорку 1964. године. Био је то гест којим је Света столица желела да искаже „захвалност Америци због свега што је чинила за остатак света”. У светлу сложених друштвенополитичких прилика ауторка обе изложбе интерпретира као ритуално измештање симбола *старог* света у *нови*.

У истом поглављу С. Чупић даље анализира експанзију нових медија пре свега телевизије, која додатно усложњава оно што она назива ”идејом владарског портрета”, као представом политичког артефакта. Она „слику Кенедија” не ограничава на питање иконографије, како се најчешће ради, већ је представља као слику епохе обележене експанзијом популарне културе, преиспитивањем идеје субјективности, новом улогом фотографије и урушавањем већине правила и ригидних ограничења у култури. Кенедијева представа у тексту Симоне Чупић постаје уметничко-политички асамблаж, конструисан од сликарства преко фотографије и филма до опредмећеног кича. Тај еклектични процес оцењује као процес апропријације: присвајања, преузимања и преплитања различитих „Кенедијевих слика” које повезује разнородни пастиш уметничког и неуметничког визуелног материјала.

У последњем поглављу *Камелот* ауторка се бави почетком конструкције мита о Кенедију након његове трагичне смрти. Пренаглашену потребу нације да ода почаст трагично настрадалом председнику било је тешко контролисати. О томе сведочи мноштво меморијалних обележја, сасвим различитог квалитета, намере и намене, које је немогуће чак и набројати. С. Чупић издваја два: меморијал Џона Кенедија у Даласу (1970) и његову председничку библиотеку у Бостону (1979) из два разлога: 1) због мартинијског места којим кроз процес „територијализације сећања” даласки меморијал стиче симболични значај и 2) реализације са одобрењем Кенедијевих што их чини последњим контролисаним Кенеди-представама. Указујући на друштвене и политичке околности коју су обележиле америчко друштво друге половине шездесетих и почетком седамдесетих година 20. века С. Чупић на крају књиге оцењује како је под теретом митологизације, као и њене неумитне и неумољиве деконструкције, представа-о-Кенедију прешлау следећу фазу, као

сведочанство о интерпретацији историје која увек више говори о тренутку у коме настаје, него о ономе на који би требало да се односи.

Поред доброг стила и занимљивог, динамичног наратива, врлину књиге представља и детаљна анализа добро истражене грађе и извора, као и додатак у виду неких од најважнијих говора Џона Кенедија, преведених на српски језик и приређених у ауторкиној селекцији припадајућој тезама које се анализирају у основном тексту (1) Говор Џона Кенедија приликом прихватања председничке номинације (1960); 2) Инаугурално обраћање Џона Кенедија (1961); 3) Обраћање Џона Кенедија на пријему за добитнике Нобелове награде из земаља западне хемисфере (1962); 4) Текст Џона Кенедија Уметност у Америци (1962); 5) Обраћање Џона Кенедија приликом отварања Изложбе Мона Лизе (1963); 6) Говор Џона Кенедија приликом полагања камена темељца Библиотеке Роберта Фроста на колеџу Амхерст (1963)). Својим широким приступом теми, С. Чупић показује да савремена анализа нужно подразумева мултидисциплинарни приступ, који она вешто примењује. Због свега тога може се рећи да је ова књига писана у форми колажа, који нуди простор да се у компаративном сагледавању веома разнородних носилаца културних порука уоче „нове границе“, увиде померања традиционалних концепата и испитивање слобода у култури и у политици. Реч је о епохи у којој су се рушиле многе друштвене норме и идејни модели, времену у коме је нова генерација припремила неке од најреволуционарнијих корака у модерној историји, због чега књига Симоне Чупић има посебан значај, јер ауторка с великом вештином приказује управо различите нивое културног стваралаштва који су преносили нове политичке поруке и мењали друштвене обрасце.

Meђу даљим објављеним радовима др С. Чупић, треба свакако навести поглавље "JFK by EdeK: A Women Paints One Man", у књизи *Elain de Kooning. Portraits*, Prestel, New York 2015. Реч је о првој обимној монографији уметнице чије се дело везује за идеје њујоршке школе и апстрактног експресионизма. Књига је изашла истовремено са отварањем велике ретроспективне изложбе Елејн де Кунинг организоване у Националној галерији портрета у Вашингтону, марта 2015. године. Опусом Де Кунингове се поред Симоне Чупић овом приликом баве и Ен Иден Гибсон и Брендон Брејм Форчен, обе водећи ауторитети за овај период америчке уметности. С. Чупић се овом приликом детаљно бави једним од најважнијих циклуса у сликаркином опусу, серијом портрета и припремних скица Џона Кенедија, која иако привидно наставак карактеристичних мушких портрета де Кунингове из педесетих година 20. века, значајно одступа од дотадашњег разумевања идеје сликања портрета у њеном опусу. Текст детаљно анализира, утемељен на обимној грађи из Библиотеке Харија Трумана у Мизурију, идеју "нове граница културе" која је требало да буде представљена модерним уметником, који сведочи о томкултурно-политичком пројектом. Ауторка такође детаљно анализира и разлоге зашто у епохи која је портрет углавном оцењивала као превазиђену тему, „портрет у доба апстракције”, то није био нимало једноставан задатак, нудећи на тај начин и детаљну анализу америчких уметничких прилика почетком седме деценије 20. века. Тврдећи како Кенедијев портрет де Кунингове постаје визуализација идеје "нове границе", идеална слика шездесетих, портрет еволуције једне епохе, С. Чупић оцењује да изведен за Труманову библиотеку на средњем западу он делује и попут симболичког пута који је америчкамодерна уметност прешла у кратком раздобљу од Трумана до Кенедија.

Сложени однос између прошлости и њених визуелних репрезентација представља једну од важних тема савремене историје уметности и као такав предмет је анализе књиге *The JFK Culture. Art, Film, Literature and Media*, American Corner/Faculty of Philosophy, Belgrade 2013. чији је Симона Чупић приређивач и уредник. Комплексно конструисана слика 35. америчког председника стварана за његовог живота, која се трансформише у мит након трагичне смрти, налази се у фокусу интерпретација научних прилога сабраних у овој публикацији. Мултидисциплинарном читању ”феномена ЦФК културе” угледних домаћих и америчких аутора (проф. Лидија Мереник, проф. Џон Хелман, проф. Дејвид Лубин, проф. Арт Сајмон, др Урош Томић) претходи уводна студија С. Чупић у којој контекстуализујући слику председника као ”савремену слику историје” која у себе инкорпорира политичке, историјске и културне вредности америчког друштва, ауторка смешта сложени сет апропријација Кенедијеве визуелне репрезентације у поље међусобног преплитања уметности, популарне културе и политике. Пружајући нове погледе на омиљени амерички мит, ауторка истовремено иницира даље дискусије о глобалним митовима, њиховим локалним рецепцијама, политичко-уметничким пројектима и комплексним механизмима стварања јавних слика.

Ново тумачење једног етаблираног мита представља и монографска студија *Београд Јована Бијелића*, САНУ, Београд 2014. (коју је пратила и истоимена изложба у галерији САНУ у Београду, Галерији Матице српске у Новом Саду и Музеју савремене уметности у Бања Луци). Упркос чињеници да је Бијелићево дело у српској и југословенској историји уметности детаљно и педантно обрађено, С. Чупић се овом приликом упушта у реинтерпретацију кључних упоришта овог опуса, како га је историографија препознала, посебно идеја о Бијелићу као ”сликару Босне” и ”његовом

експресионизму”. Преиспитујући формалистичке оцене, ауторка доноси низ закључака који Бијелићево дело посматрају као визуелну платформу за проучавање укуса, критеријума, домета, интересовања и свеукупног вредносног система српског грађанства између два светска рата, док подстиче на размишљања о прихватању модерности општим донетима друштва, друштвене елите и уметности. Као целина, студија представља подстицајно штиво за даље истраживање, ширења обима тема и садржаја у модернизму у Срба, те као таква, представља допринос новијим истраживањима идентитета српског модернизма.

Међу осталим објављеним радовима др С. Чупић, треба свакако навести *Spaces of Femininity, Gender and Ideological Boundaries: Serbian Painting 1900-1941*, Serbian Studies, vol. 25, no. 1, 2013. Текст разматра проблематку интимног простора у српском сликарству у периоду од 1900-1941. године, са посебним нагласком на „женским просторима“ и стваралаштву малобројних жена уметница с почетка 20. века у Србији. Окосницу разматрања чини идеологија модерности у српској средини – начини, политике, ставови њеног прихватања или одбијања, као и табуи који су, у одређеним класним, статусним или родним групацијама, осујећивали истинску модернизацију уметничког говора. Кључни пример ауторкине тезе јесу „женски простори“ – као суштинска знаковна пројекција друштвене стварности и положаја жене (у делима уметника) и друштвеног положаја жене уметнице посебно. Простори у којима се представљају жене грађанског слоја наглашавају затвореност жене у свет женских и друштвено прихватљивих задужења унутар приватних простора (кућни амбијент, тоалета, читање, материнство, вез, шетња у пратњи женског друштва). Овај текст, као и низ других ауторке С. Чупић, у методолошком смислу произилази из заступања таквих историјскоуметничких интерпретација уметничког дела

које анализу дела темеље и у методама студијама рода, женских студија и нове социологије уметности. Сродној групи текстова/чланака припадају и *Moda, tradicija i/ili modernost. Srpsko slikarstvo 1918-1941*, “Pažnja! Odjeća, umjetnost, identitet”, Tehnički fakultet Univerziteta u Bihaću, Bihać 2013, 137-145; ”*Foto Tonka. Tajne ateljea društvene hroničarke*, Zbornik Muzeja primenjene umetnosti, 11, Beograd 2015, 67-68.

Посебну групу чине чланци који разматрају проблематику формирања и промена националног идентитета у процесима модернизације, еманципације и европеизације, а подразумевају анализе дела уметника као што су Ђорђе Андрејевић Кун, Живорад Настасијевић, Јован Бијелић, Надежда Петровић: *Trajanje i trenutak: slika Beograda (1900-1941)*, Limes plus, Beograd, 1-2, 2012, 77-87; *No Pasaran as a “Painitng in Context”*, Comparisons and Interactions within/across cultures, St. Cyril and St. Methodius University Press, Veliko Turnovo 2012, 304-14; *Шест градова Живорада Настасијевића: О колективној митологији и магији места у српском сликарству 1910-1920*, Зборник радова поводом четрдесет година Института за историју уметности Филозофски факултет, Београд 2012, 519-524; *Мапа графика За слободу Ђорђа Андрејевића Куна*, ЗЛУМС, 43, Нови Сад 2015, 259-264; “*Ideja nacionalnog u delu Nadežde Petrović i njenih savremenika*”, *Научни skup posvećen Nadeždi Petrović*, SZPB, Novi Sad 2016.

Од 2007, Симона Чупић је уредник и у више издања приређивач Зборника Семинара за студије модерне уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду.

Као целина, књиге, расправни и научни чланци, уређивачки и приређивачки рад др Симоне Чупић настали у периоду од 2011. године, представљају резултате континуираног систематичног истраживачког рада, посвећености писању о уметности, поштовању

етичких принципа науке и струке, доследно спроводећи намеру о доношењу иновативних и оригиналних интерпретација уметности и културе 20. века. Тиме ови чине оригинални допринос резултатима новије српске историје и теорије уметности.

Педагошки рад:

Од избора у звање ванредног професора (од 2011.) водила је обавезне курсеве Историја модерне уметности I и II (Настанак и развој ране модерне уметности, Историја и теорија авангарди и неоавангарди, Уметност после 1945 - модерна и постмодерна, Српска уметност и визуелна култура у 20. веку), у склопу којих су предавања и вежбе. Вежбе су најчешће биле реализоване као практични и теренски рад са студентима тако да су се одвијале у скоро свим музејским и галеријским просторима у Београду и на бројним изложбама (Музеј савремене уметности, Музеј Томе Росандића, Галерија Петра Добровића, Галерија САНУ, Галерија КЦБ, Октобарски салон). Студентска пракса у више наврата реализована је и у форми целодневних стручних екскурзија.

У периоду 2011-2016. држала је два изборна курса: Америчка уметност и популарна култура 1945-1963. и Анализа једне слике. Поред редовних наставних активности, ови курсеви су подразумевали наменски организоване студентске трибине и филмске пројекције у Америчком кутку у Дому омладине Београда као и гостовања професора са иностраних универзитета (проф. Дејвид Лубин, проф. Грег Декур, проф. Малин Хедлин Хајден).

Педагошки рад др Симоне Чупић одликује одлична комуникација са студентима, добра припремљеност наставе и потпуно редовно одржавање наставе и консултација, како на основним, тако и на постдипломским и докторским студијама. Симона Чупић је у

наставу увела савремене методолошке погледе и најновији стручну литературу. На изборним курсевима увела је елементе мултидисциплинарности, посебно када је реч о неколико курсева везаних за америчку уметност и културу. Наставу Симоне Чупић одликују добро припремљене визуелне презентације. Студенти добијају комплетан материјал, чиме се значајно доприноси њиховој квалитетној припреми за полагање испита. Водила је студенте на неколико стручних екскурзија, а вежбе из обавезног предмета најчешће изводи у музејским и галеријским просторима како би студентима обезбедила и практичну наставу. Студенти на предавањима и вежбама Симоне Чупић активно учествују у настави. Показатељ добре комуникације са студентима је и евалуација наставе која се креће у распону оцена од 4, 78 до 5, 00.

Менторски рад: Симона Чупић је у претходном периоду била или јесте ментор пет кандидата на докторским студијама (Дијана Метлић, „Између Одисеје у свемиру и Широм затворених очију: анализа различитих облика присуства слике у филмовима Стенлија Кјубрика“ (рад одбрањен јуна 2012. године), Ана Јованов, „Збирка Рајка Мамузића“, Јелена Шарановић, Јелена Спаић, Канако Кобајаши), десет кандидата на мастер студијама, двадесет кандидата на основним студијама и још петоро у фази израде завршног рада на основним студијама. Била је члан већег броја комисија за оцену и одбрану магистарских, мастер и докторских радова.

Ушеће у раду одељенских и факултетских тела:

Симона Чупић је активна у раду Одељења за историју уметности и председник је Комисији за наставно-научни рад. Била је укључена и у рад одељенске Комисије за

реформу студијских програма. У раду на Одељењу за историју уметности, Симона Чупић је показала одговорност, продуктивност, ефикасност и смисао за добру комуникацију са колегама.

Закључно мишљење комисије:

Комисија констатује да др Симона Чупић, како пређашњим раом, тако посебно радом у периоду 2011-2016, испуњава услове прописане Критеријумима за стицање звања наставника на Београдском универзитету и Ближим условима које је прописао Филозофски факултет у Београду, за избор у звање редовног професора.

Поред формалне испуњености услова, кандидаткиња др Симона Чупић је на основу свог досадашњег рада показала способност истраживачког и оригиналног научног рада, одличне способности и посвећеност у педагошком и менторском раду, посвећеност научном раду и давању на увид његових резултата, дар за комуникацију и преношење знања, изузетну кооперативност и колегијалност на Одељењу за историју уметности и Филозофском факултету у Београду.

Комисији је зато задовољство да Изборном и Наставно научном већу Филозофског факултета у Београду предложи избор др Симоне Чупић у звање редовног професора за ужу научну област Историја ликовне уметности и архитектуре (са тежиштем истраживања Историја модерне уметности).

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Др Лидија Мереник, ред. професор

Др Александар Кадијевић, ред. професор

**Др Миланка Тодић, ред. професор, Факултет
примењених уметности, Универзитет уметности у
Београду**

Београд, 12. 10. 2016.